GAZETA KRAKOWSKA

Nro 10.

z KRAKOWA DNIA 4 LUTEGO 1824 ROKU we SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu 23 Posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 7 Styeznia 1824 r.

Izba Prawodawcza postępuiąc w decyzyi Budżetu Wydatków na rok etatowy 1824/25 postanowiła:

TYTUŁ IV

na Uniwersytet i Szkoły

podług proiektu Senatu opinią Kommissyi Skarbowey popartego przyięto iednomyślnie Złpolskich 422,508 groszy 15. to iest z Kassy Głowney powzięte będzie Złp. 420308 groszy 15 z procentu od Summy 18,000 Złp. na Klinikę Złotych polskich 900 i z Drukarni Akademickiey Złp. 1300.

W tym Tytule umieściła Kommissya Skarbowa uwagi: ażeby gdy Katedra Architektury dotąd nieexystuie, przeto tak z tey iak innych oszczędności, wynikłe kwoty, stanowić winny fundusz reparacyi Domów Akademickich.

Co do pobieraiących Emerytalne pensye zrobiła uwagę, ażeby wzorem innych kraiów mieszkali w kraiu Rzeczypospolitey.

Marszałek Seymu przymawiaiąc się do powyższych uwag wyraził, iż oszczędności Akademickie zostaią pod nadzorem Rządu i Rada wielk Uniwersytetu urządza użycie tych na potrzeby Uniwersytetu.

Reprezentant Librowski wniosł, ażeby dla zapewnienia potrzeb kraiu postanowiony został biegły w sztuce leczenia Zwierząt, zastanawiał się przytem dla czego Instrumenta do Katedry Weterynaryi od lat kilku srpowadzone zostaią, dotąd nieużyte, a nawet z pak iak nadeszły nieruszone.

Reprezentant Nowicki wnosił niemożność zastosowania prawa do mieszkania Emerytalne pobieraiących pensye w kraiu, zwłaszcza że niektórzy z tych piastuią urzędy zą Granicą.

Marszałek Seymu dla posiadaiących dotąd pensye emerytalne, znaydował względ zostawienia tychże w stanie dotychczasowym i regulował ten przepis na przyszłe Emerytury.

Reprezentant Librowski powołał pensyą emerytalną P. Czerwiakowskiey daną i oznaymił, że ma przez Kommissyą Organizacyiną tak obwarowane pra-

wo, iż aczkolwiek niemieszka w Kraiu a nawet i przez powtórne zamężcie odmieniła nazwisko pozostaie przy prawie Emerytury iako dożywotnie wyraźnie zastrzeżonym.

Reprezentant Lipczyński z uwagi, iż wiadomo iest że Senat Rządzący z Statutu intermistycznego Urządzaiącego Uniwersytet exekwuie na iednych niemożność posiadania łącznie Katedry z Urzędem publicznym, uczynił wniosek ażeby co do drugich ten przepis rozciągniony został i dla tego uważał pozycye Budżetu 19. i 154. w iedney Osobie Professora i Protomedyka połączone za niedopuszczalne.

Reprezentant Kryspin Hrabia Zeleński odezwał się, iż Senat zostawia posiadaiących przed ogłoszeniem Statutu.

Reprezentant Lipczyński zgodził się na tę Zasadę.

Reprezentant Nowicki utrzymywał iż Urząd Protomedyka koniecznie od Osoby Doktora nieoddzielny niemoże bydź brany za dwa Urzędy.

Reprezentant Lipczyński z uwagi że są Doktorzy niebędący oraz Akademikami, uznawał niewłaściwe wniesienie powyższey nieoddzielności.

Marszałek Seymu oświadczył, iż Senat Rządzący z Woli Trzech Nayiaśnieyszych Kray nasz Proteguiących Monarchów wydawszy dla Akademii Statut intermistyczny, domieścił w tym: iż każdy z Professorów gdyby na przyszłość przyiął Urząd publiczny utraca Katedrę, dla tego gdy Statut ten zastał Protomedyka w iego Urzędowaniu Sanat posiadaiących zostawia, lecz co do dalszych zwróci uwagę ażeby w wykonaniu woli Nayiaśnieyszych Monarchów zadosyć się stało.

TYTUŁ V.

koszta opału Uniwersytetu i Szkół podług proiektu Senatu i opinii Kommissyi Skarbowey przyięto iednomyślnie Złpolskich 7140.

TYTUŁ VI.

Milicya, Muzyka i Zandarmerya.

Pozycyie 267 na Milicyią pieszą, i 268 na muzykę przyięte iednomyślnie podług proiektu Senatu i opinii Kommissyi Skarbowey.

Co do pozycyi 269 na Zandarmeryą Kommissya Skarbowa nie przyięła proiektowanego przez Senat pomnożenia liczby Zandarmów, i proponowała wydatek podług Budżetu przez przeszłą Reprezentacyą postanowionego w kwocie Złp. 20,061 gr. 26.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey przymawiaiąc się oznaymił, iż w Tytule na Milicyą Senat przeciw Budżetowi postanowionemu przez Reprezentacyą zrobił wydatek 1000 Złp. na powiększenie pensyi Kapitana Dębskiego.

Marszałek Seymu tłomaczył potrzębę powiększenia liczby Zandarmów z względu ciężkiey służby, i dla bezpieczeństwa publicznego, oraz przyśpieszenia posług i w Expedycyach Rządowych.

Reprezentant Rudowski Członek Kommissyi Skarbo: dostateczność teraźnieyszey liczby Zandarmów gruntował na uznaniu teyże przez Kommisyą Organizacyiną w pierwiastkowym Budżecie, iako równie na ograniczoney rozległości kraiu, a ztąd łatwey kommunikacyi, byle tylko Zandarmy należycie swych obowiązków dopełniać starali się, w czym bacznieyszy dozór onychże nastręczał.

Marszałek Seymu na udowodnienie ciężkiey służby Zandarmów i niedosta-

teczności liczby tychże powołał doswiadczenie ciągłych transportów przez Zandarmów tak co do Zbrodniarzy, włóczęgów, iako i zbiegów popisowych z ościennego kraiu Królestwa Polskiego.

Reprezentant Rudowski oświadczył że Właściciele wsiów dopełniaią powyższe ttansporta dodawaną strażą, a

Reprezentant Lipczyński dodał, że zgodzi się na pomnożenie Zandarmeryi, byle nastąpiło odwołanie dostawiania przez wsie stróży do transportów, inaczey podwóyny pozostałby dla Obywateli ciężar.

Reprezentant Kadłubowski obiaśniał niepodobieństwo zapewnienia służby publiczney przez dotychczasową liczbę Zandarmów, zwłaszcza że ieden tylko przy Wóycie w Gminach okręgowych postanowiony, na liczne obowiązki z exekucyi powinności inwentarzyczanych, i roźnego go rodzaiu posług z Urzędu Woyta wynikeiących.

Gdy niebyło iednomyślności przedsięwzięte zostało sekretne kreskowanie, przez skutek którego, gdy za proiektem Senatu okazało się głosów 17, przeciwko 16 za opinią Kommissyi Skarbowey, Marszałek Seymu z większości ogłosił Tytuł VI. podług proiektu Senatu Złpol: 160,659 gr. 9.

TYTUŁ VII.

Kompetencye.

podług proiektu Senatu i opinii Kommissyi Skarbowey przyięty iednomyślnie Złp. 32.315 gr. 11.

TYTUŁ VIII.

Instytuta i Dobroczynności,

podobnież Złotpolskich. 68,202 gr. 23.

TYTUŁ IX.

Więzienia,

podług proiektu Senatu, i opinii Kommissyi Skarbowey Złp. 40,737 z uwagą, iż na każdego więźnia na żywność przeznacza się dziennie po groszy siedm i pół.

Marszałek Seymu oświadczył, że uwaga służy do zastósowania się Senatu który zwróci uwagę na cenę produktów.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey oznaymił, iż Kommissyia Skarbowa podaie summę ogólną podług proiektu Senatu, czyni tylko uwagę do oszczędności w proporcyi tanności Artykułów żywności więźnia.

TYTUŁ X.

co do opłacenia prowizyi od kapitałów w Summie Złp. 1806 gr. 27 proiektowaney.

Kommissya Skarbowa wyraziła: Kapitały dawne kwotę 16,200 Złp. wynoszące na dochodach Gminnych Miasta Krakowa lokowane zapłacone bydź powinny z funduszu w Tytule XX. Rozchodów niżey wykazanego, a zatem procent nie proponuie się; na długi zaś z pożyczki przez Miasto Kraków w r. 1809 zaciągnioney wynoszące Złp. 17,378 gr. 27 Seym roku zeszłego wyznaczył na zapłacenie tychże fundusz 19,936 Złp. więc nietylko prowizyia na przyszłość nie przyymuie się na ciężar Budżetu Rozchodów, lecz przytem wynika potrzeba, ażeby środkami z prawa łatwemi zupełne zaspokoienie rzeczonych długów tak dawnych iak i późnieyszych przyśpieszonym zostało.

TYTUŁ XI.

Budowle Rządowe.

podług opinii Kommissyi Skarbowey postanowiono iednomyślnie:

Na plantacyie	Złp.	6000.
Tamy nad Wisłą	—	6000.

Reparacyią Kościoła S. Piotra . Złp.		12,000.
Kanał główny a conto anszlagu	—	6000.
Wystawienie Rogatki IV. . .	—	4858 gr. 6.
Reparacyia w Domu Rządowym, iako to: wschodów na drugie piętro	—	1384.
Sali Sądowey .	—	810.
Kancelaryi Senatu	—	6000.
Koszar tak Milicyi iak i Policyi	—	9000.
Zniženie muru XX. Reformatów	—	1113 gr. 20
Zamiast sprowadzenia wody, na reparacyią Sukiennic	—	14,000.
Jatki Rzeźnicze	—	30,000.
Restauracyia części gmachu S. Ducha	—	25,000.

Ogółem Złp. 122,165 gr. 26.

TYTUŁ XII.

Czyszczenie i oswiecenie Miasta oraz Domów Rządowych, tudzież Rekwizyta ogniowe,

podług proiektu Senatu opinią Kommissyi Skarbowey popartego Złp. 21,054 gr. 2, 5

TYTUŁ XIII.

Ogólne potrzeby Kraiu.

podług opinii Kommissyi Skarbowey przyięto iednomyślnie Złp. 57,827 gr. 17. Względnie proiektu Senatu zaszła zmiana pozycyi 318 w nieprzyięciu nietylko podwyżki na koszta prawne lecz przytem konieczney potrzeby, aby w Sprawach Rządowych w Instancyach tuteyszych Stępie były tylko prenotowane nie kupowane, gdyż ieżli strona przegra, stępel prenotowany zapłacić obowiązana, ieżeli zaś Skarb przegra, nie za Stępel nie zapłaci.

Pozycya 337 obeymuiąca pensyą dla Agenta Rzeczypospolitey Krakowskiey w Wiedniu, stósownie do opinii Kommissyi Skarbowey nieprzyięta, gdyż z posady tey lat kilka trwaiący nic pożytecznego dla Kraiu nie wynikło.

Na zaprowadzenie nowey hipoteki w pozycyi 339 stósownie do zapadłego dnia 13 Grudnia r. 1823 prawa przyięto Złp. 4530.

Reprezentant Czermiński przymawiaiąc się do usuniętey płacy Agenta w Wiedniu uważał tego potrzebnym z powodu oznaymioney przez Senat Korrespondencyi z temże o skutek likwidacyi pretensyi z Obligacyi Rządowych Ces: Austryackich w skutek wniosku Reprezentanta Florkiewicza przedsięwziętey.

Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey oświadczył, iż czynność Agenta odnosiła się do windykacyi funduszów Akademickich, gdy zaś w lat kilka skutek nie nastąpił, dalsze obciążenia Skarbu wydatkiem na Agenta usunięte zostaie

Marszałek Seymu tłomaczył przedsięwzięte prace przez Agenta, i co do funduszów Akademickich oznaymił, iż te nie z winy Agenta zostaią w zawieszeniu, co zaś do obligacyi Rządowych w dopełnieniu wezwania Senatu uważał, iż do końca bieżącego roku etatowego, będzie miał Agent dostateczny czas do odpowiedzi.

TYTUŁ XIV.

Administracyia Dochodów niestałych,

podług przeszłorocznego Budżetu Złp. 1946 gr. 16.

TYTUŁ XV.

Giełda Kupiecka.

na tę Kommmissyia Skarbowa zaproponowała dla Sekretarza giełdy Zł. 2000 z powodu, iż prawo o giełdzie exystuie, i Sekretarz, jak świadczy Reskrypt Senatu odbywa swe czynności.

Reprezentant Czermiński utrzymywał, iż gdy niemasz zaprowadzoney giełdy, przeto i Sekretarz niepotrzebny.

Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey tłómaczył, że giełda Kupiecka zostaie w trakcie uorganizowania, i sam Rząd zatrudnia Sekretarza giełdy, a przeto Sekretarz tytuł do pensyi zyskuie.

Reprezentant X Sołtyk odezwał się, iż gdy sam Senat proiektuie usunięcie pensyi dla Sekretarza giełdy, iuż tem samem utwierdzonym zostaie niepotrzeba teyże.

Reprezentant Lipczyński czytał Reskrypta Senatu i Wydziału Skarbowego, obeymuiące szczegóły poruczoney pracy Sekretarzowi giełdy, które z ustawy stoiącey zaprowadzenia giełdy są konieczne, i w każdym rządnym kraiu instytucyia giełdy Kupieckiey niepowinna bydź usuniętą, zwlaszcza przy napływie Faktorów, ktorych kwalifikacyia iest potrzebna, i właśnie tym zaięty iest Sekretarz giełdy z prawa Seymowego o giełdzie nie zniesionego.

Gdy za postanowieniem pensyi Sekretarza giełdy niebyło iednomyślności Marszałek wezwał Izbę Prawodawczą do sekretnego kreskowania, przez skutek ktorego gdy za proiektem Senatu okazało się głosów 20 przeciwko iedenastu za Kommissyą Skarbową; Marszałek z większości ogłosił zniesienie pensyi Sekretarza giełdy.

(Dalszy ciąg w następuiącym Nrze.)

Leon Chwalibogowski

Sekretarz Seymowy.

Z Madrytu d. 7 Stycznia.

Rząd utwierdza się zwolna; niema więcey mowy ani o zmianie Ministrów, ani przebaczeniu. Nie oczekuiemy wcale żadnego nadzwyczaynego środka; Rząd trudni się iedynie ulepszeniem Skarbu, ktory podczas rewolucyi wypróżniony został. Zresztą nie zaszło tu nic nowego i zdaie się, że Jnkwizycyia nie będzie przywróconą. Uczenie młodzieży powierzone bydź ma Jezuitom.

Król i Królowa przeieżdzaią się codziennie i J. K. M. witany iest ciągle z iednakową radością ludu.

Officerowie do gwardyi Królewskiey wybranemi bydź maią z korpusów Eroles, Quesady i Karola Odonel.

Miasto Hermitas liczy iuż 300 Królewskich ochotnikow i większa byłaby ich liczba, gdyby zaciągaiących nie zrażały wszelkiego rodzaiu z umysłu zapewne rozpuszczane wieści. W okolicznych wsiach, iak mowią, śpiewaią ieszcze bezwstydną, pieśń Tragala, chociaż stoią tam pułki Algarbii i Burgos. W San Jago zaszła kłotnia między Roialistami i Studentami, w którey ieden zabity a kilku ranionych zostało. Lecz to uważanem tylko bydź może za przemiiaiącą przerwę porządku, ponieważ Jenerał Kapitan Galicyi, Jenerał Contrenas, oznaymił: iż surowo postępować będzie przeciw antiroialistom. Zmienił także główny swoy sztab i zapowiedział wey-

sku, iż nie będzie innego pobierać żołdu, iak tylko iaki był przed 7 Marca 1820 ustanowiony.

W Korunie dochodzą ściśle zatopienia podczas rewolucyi 61 Roialistów; kilkanaście podeyrzanych oto osób iest uwięzionych.

Syna Matafloridy (prezesa byłey Urgelskiey Rejencyi) mianował Król podpułkownikiem.

Jenerał kapitan ogłosił rozkaz Królewski, mocą którego Podpułkownicy Espagnol i Villaescusa przeznaczonemi są o zniszczenia band konstytucyynych, które się w gorach Gumilla i Crevillente (w Murcyi) utworzyły.

Od granic Hiszpańskich d. 14 Stycznia.

W Baionie rozchodziła się wieść, że główna kwatera osadniczego Francuzkiego woyska cofnąć ma z Madrytu do Tolosy.

Baron Eroles opuścił Tarragonę i miał główną swoią kwaterę w Teras, o 6 godzin drogi od Barcelony. Jntendentura woyskowa znayduie się ciągle w Gracia, o ćwierć mili od Barcelony.

Morillo, którego żona i 18to letnie dziecię odprowadzaią, zabawi tylko 14 dni w Bordeaux, potem uda się przez Tours i Pontleroi, gdzie mieszka brat iego, do Paryża. Ma od Rządu Hiszpańskiego pozwolenie podróżowania przez rok po Francyi, dla przywrócenia swego zdrowia.

Kilkanaście Hiszpańskich jeńców, którzy d. 11 b. m. do Bordeaux przybyli, przeprowadzonemi zostaną do Bourges. Były Minister San Miguel przybył także do Bordeaux; lecz niewiadomo ieszcze, które mieysce będzie miał na mieszkanie przeznaczone.

Z Paryża d. 20 Stycznia.

Dwor nasz zawdział d. 18 b. m. na dwa miesiące żałobę po N. Królu Sardyńskim Wiktorze Emanuelu. — Xże Carignan odiechać ma dziś ztąd do Turynu.

Sprawuiący Portugalskie interessa, Kamandor de Britto, oddał Hr. Villele udzielony mu przez Monarchę swego wielki krzyż orderu Chrystusa.

W Swięto Trzech Królów odprawione zostało w kościele Missyionarskim nabożeństwo. Arcybiskup Paryzki miał wielką Mszą, a X. Lambert kazanie, po którym oznaymił o wyieździe 4 młodych Missyionarzy: XX. Bouchot z Baiony, Masson z Nancy, Regeram z Mons i Voisin z Chamberi. Po krótkiey przemowie do nowych Apostołow, ucałowali ich nogi obecni trzey Biskupi, potem ich uściskali. Toż samo uczynił Jeneralny Wikaryusz, i wszyscy Xięża i swieccy ludzie do tego instytutu należący. D. 12 odiechali Missyionarze do Brest, zkąd odpłyną na mieysca swoiego przeznaczenia do Cochin-China, Tunkin, Siam i Sutschuen.

Słychać, że P. Bellart, jeneralny Prokurator przy Sądzie Paryzkim, mianowany został radcą Sądu kassacyynego a mieysce iego zaiął dotychczasowy Sekretarz jeneralny Ministerstwa sprawiedliwości Vatismenil.

Minister sprawiedliwości iest ciągle słaby.

Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Borgo da w następuiący poniedziałek wielki dyplomatyczny obiad, na którym znaydować się będą wszyscy zagraniczni Posłowie.

Dziennik Gwiazda czyni uwagę, że Ziednoczone Stany półnecney Ame-

ryki przez grzeczność Europeyskich Mocarstw kray swóy zwiększyły. Angliia ustąpiła im na północno - zachodnim brzegu znaczną część ziemi, Hiszpaniia prawie darowała im obie Florydy, a Francyia za mizerną cenę 60 mill. sprzedała im Luizyanę. Sprzedarz ta nastąpiła przez Napoleona, a summa kupna nie iest nawet ze wszystkiem zapłacona.

Obrady Parlamentu Angielskiego w r. 1716 względem 7 letniego trwania izby reprezentantów, ogłoszone tu właśnie w dogodnym czasie drukiem zostały, gdyż stoletnie to doświadczenie posłuży przyszłym deputowanym co do tego przedmiotu za skazówkę

Dziennik Goniec przywodzi za osobliwszą okoliczność, że dary i odkazy dla Duchowieństwa w r. 1815 nie wynosiły iak 220,864 Fr. a w r. 1822 przeszło 2 mill. 332.927 Fr.

Mowią tu z wielką pochwałą o młodym Poecie Ampere. Jest on synem matematyka tegoż nazwiska, ma dopiero lat 23 i podróżuie po Włoszech. Pierwsze iego dzieło traiedya Rosemonde w 5 aktach przyięła chętne do grania dyrekcyia teatru.

Niedawno w wieczór czyszczący ulice znaleźli w niższey części kloalki zwłoki. Po ich obeyrzeniu, zdawały się należeć do 12letniego chłopca, któremu brzuch przerznięto i tam wrzucono. Dotąd nie wyśledzono sprawcy tego okrutnego czynu.

Hr. Molitor otrzymał od Króla d. 18 buławę Marszałkowską i wykonał przysięgę.

Pisma Francuzkie nie mogą dosyć wychwalić, młodego Węgrzyna Liszt, znayduiącego się teraz w Paryżu i graiącego przedziwnie na fortepianie. Zaproszony niedawno do grania przez towarzystwo artystów zadziwił wszystkich swoim graniem. Po ustaniu oklasków zbliżył się do młodzieńca P. Pradher, naysławnieyszy nauczyciel muzyki w Paryżu, wziął go za rękę i rzekł do niego: " Móy synu, nie pracuy więcey! poświęć się Twemu gieniuszowi, nie nadużyway go i staray się o utrzymanie zdrowia. „

We wsi pod Caen naiechali zbóycy 70 letnią wdowę zamordowali i pieniądze zabrali. Zwłoki zanieśli do pobliskiey rzeki przy młynie. Dla dania poszlaku, iż zamordowana się utopiła, postawili dzban w mieyscu, w którym zwykła wodę bierać. Wszystkiego tego nikt nie widział, ani nie słyszał; ale Opatrzność czuwała i zniszczyła przezorność złoczyńców. Przy obdukcyi zwłoków okazały się niezaprzeczone znaki zaduszenia. Uwięziono niebawnie dwoch braci zamordowaney, którey nie prowadzili naylepszego życia. Na ziemi wdowy znaleziony metalowy guzik bez obrączki, a w domu uwięzionych nie tylko obrączkę nadaiącą się na ten guzik, ale nawet na kamizelkę, u którey podobneż były guziki.

Z Londynu d. 17 Stycznia.

Od bawienia Króla w Brighton stało się to miasto ziazdem wielu znakomitych rodzin. Liczbę bawiących tam teraz cudzoziemców podaią przeszło 20,000. Na przechadzkach przeyść nie można, żeby nie otrzeć się o Para państwa. Oprócz zabaw w Królewskim pawilonie, dawane są w mieście codziennie obiady, bale, i t. d.

D. 12 b. m. miasto nasze utraciło znakomitego obywatela, P. Marryat, prezesa komitetu Loyds i członka parlamentowego, który w 67 roku życia zszedł z tego swiata. Zasada zmarłego, którą ustawicznie w Parlamencie z dowodami utrzymywał, była: " że zawcześnie litość, która nad rozumem górę bierze, częstokroć zamiast upatrywanego dobra, gorzey zrobi. Tego rodzaiu iest litość nad niewolnikami Murzynami, których stan w wielu przypadkach ulepszenia potrzebuie; ale ieżeli te ulepszenia nadto szypko i daleko będą posunięte, tedy lękać się należy, aby mniemane dobrodzieystwo dla niewolników, nie stało się przekleństwem ich panów. „ — To ostrzeżenie, powinno teraz bydź dobrze rozważone, bo lubo w osadzie Demerary uśmierzony został bunt niewolników, lecz istnieie tam ieszcze ustawa woienna i ogień żarzy się w popiele. Osada tamteysza będzie z Anglii zmocniona, a na wyspę Antigua posłany iest nowy Gubernator, odważnego charakteru P. Hudson Lowe (były gubernator wyspy S. Heleny,) co okazuie, iż tam lękaią się zaburzeń. Nie należy się więc ociągać względem uskutecznienia oświadczonego w Parlamencie zdania: " że naprzód potrzeba znieść handel niewolnikami, a potem uchylić ich niewolą„ które zdanie nie iest niewolnikom tayne. Gdy oprócz tey nauki widzą na wyspie Hayti przykład, gdzie Murzyni panuią, a biali ludzie są tylko cierpianemi, gdy nadto, w wielu prowincyiach północney Ameryki byli niewolnicy stali się ludźmi wolnemi, dziwić się zatem należy, ieżeli im się nie przykrzy oczekiwać tak długo na podobnąż wolność! Jeżeli to nastąpi przez rewolucyią, tedy biada białym; ieżeli przez nagłe urządzenie prawne, coż stanie się z własnością teraźnieyszych plantowników? Niewolników zakupili gotowizną i wraz z gruntem stanowią prawną ich własność. Już teraz przez znaczne spadnienie ceny kawy, cukru, rumu i bawełny, równie iak w Europie zboża i wszystkich rolniczych płodów, zmnieyszył się bardzo ich dochód, a odebrawszy i niewolnikow! cóż się znimi stanie? — Jstotnie w w Zachodnich Jndyiach lękać się należy wielkich klęsk, ieżeli mądrość, umiarkowanie i stałe postanowienie nie będą użytemi. Jeżeliby przez Europę przedsięwziętą została woyna przeciw południowey Ameryce, tedy (sądzi Gazeta *Times* stać się ta może powszechną, i Zachodnio - Jndyyskim wyspom przyyść może myśl udać się pod opiekę Ziednoczonych Stanów i ogłosić się niepodległemi, w nadziei, iż co utracą przez uwolnienie Murzynów, odzyskaią poniekąd przez nieograniczony handel z całym światem.

W r. z. zawinęło do portu Londyńskiego 1977 Angielskich i 610 obcych okrętów zawieraiących ogółem 636,709 beczek. Z tych okrętów przybyło z Francyi Angielskich 114, a obcych 59; z Rossyi Angielskich 320; z Pruss, Danii, Norwegii i Szwecyi Angielskich 114, a obcych 310; z Hollandyi i Niemiec Angielskich 208, a obcych 173; z Włoch i Sycylii Angielskich 204, a 1 obcy; z Hiszpanii Angielskich 220, a obcych 15; z Portugalii Angielskich 275, a obcych 11; z Turcyi Angielskich 50; z wschodnich Jndyy Angielskich 85; z Chin Angielskich 19 z zachodnich - Jndyy Angielskich 419; z północney Ameryki Angielskich 19, a obcych 40, z południowey Ameryki Angielskich 55; a obcych 15; z południowey Ameryki Angielskich 55, a 1 obcy; z Kanady Angielskich 225; z przylądka Dobrey Nadziei, Sierra-Leona i południowey Wallii Angielskich 78; z Jrlandyi Angielskich 460; z Guernsey i Jersey Angielskich 27, a z Grenlandyi i południowego morza Angielskich 55. Nowo zbudowanych i zapisanych okrętow kupieckich było w całem królestwie 723.

W ostatnich dniach ukradziono tu znowu kilkanaście dzieci.

W Nowymiorku w kościele Stego Mateusza odśpiewane zostało uroczyste *Te Deum* z powodu zwycięztwa Greków i na tenże cel ułożony został stosowny hymn.

DODATEK
DO Nro 10.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 4 LUTEGO 1824 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 26 Stycznia.

Rocznica Urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey panuiącey Elżbiety Alexiciowney, obchodzoną tu była w dniu wczorayszym z przyzwoitą uroczystością. — W godzinach rannych odbyło się solenne nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey, tudzież w Kościele Metropolitalnym S. Jana, na ktorem Władze kraiowe się znaydowały. Swietny bal dany przez JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego zakończył tę uroczystość.

Z Poznania d. 9 Stycznia.

N. Król Jmć raczył nayłaskawiey przyiąć złożone mu exemplarze dzieł tuteyszego obywatela Simona, utrzymuiącego handel nót muzycznych i rycin, właściciela instytutu litograficznego: *Nauka harmonii*, czyli *Jenerał basu* w ięzyku Niemieckim i Polskim, oraz *Nauka grania na organach*, za co pomienionego autora udarował złotym medalem, który tenże z rąk Namiestnika J. K. Mci, JO. Xięcia Radziwiłła, miał zaszczyt odebrać.

Z Petersburga d. 24 Grudnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

W Niedzielę, d. 23 b. m. Deputowani wielkiey i średniey hordy Kirgizów, mieli honor bydź przedstawionemi Jego Cesarskiey Mości i Nayiaśnieyszym Cesarzowym, w pałacu Cesarskim po Mszy

---

Xiążę Borys Kurakin, Radca Tayny i Senator, miał szczęście otrzymać od Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Reskrypt następuiący:

"Mości Xiążę Borys Kurakin! Otrzymałam Wasz list pod dniem 12 teraźnieyszego miesiąca, i oddaiąc zupełną sprawiedliwość gorliwości, iaką okazaliście dla zakładów dobroczynnych pod Moiemi rozkazami, miałam sobie za ukontentowanie uwiadomić o tem Cesarza, Mego nayukochańszego Syna. Zgodnie z Waszem życzeniem, przepisałam Instytutowi sierot woyskowych przyymować zaczynaiąc od 1go Stycznia następuiącego roku 1824, dochody, które do Was należą, iako do Senatora, a które Wy poświęciliście na dobro tego zakładu. Dziękuiąc Wam w iego imieniu, proszę

Was bydź zapewnionym o tey przychylności, z iaką ku Wam iestem.„

MARYA.

Petersburg dnia 21 Grudnia 1823.

Z Rzymu d. 14 Stycznia.

Dzisieysza gazeta tuteysza zawiera bardzo zaspakaiaiącą wiadomość o stanie Oyca Sgo. Zdrowie iego po przesileniu choroby d. 8 b. m. codziennie się polepsza, tak iż zachodzi zupełna nadzieia wyzdrowienia J. Swiątobliwości.

Mówią, iż Kardynał Pedici Arcybiskupem Beneventu, Kardynał Cavalchini Prefektem Signatury, a Kardynał Palotta Prefektem Jmmuniaty mianowanemi będą.

Kardynał Fesch nietylko, iak zapewniaią, nie chce złożyć Arcybiskupstwa Liońskiego, ale nawet pod teraźnieyszym Papieżem nie było o tem mowy.

Przybył tu Xże Gustaw Szwedzki pod nazwiskiem Hr. Jttenburg.

Z Bruxelli d. 19 Stycznia.

Rocznica urodzin Królewicowey Jmc. Następczyny tronu obchodzona tu uroczyście była równie iak po wszystkich miastach Królestwa.

P. Gosse, który w r. 1784 przez zmarłego Króla Duńskiego Chrystyiana VII mianowany był Duńskiem ajentem w Hadze, a przez panuiącego teraz Króla Fryderyka VI potwierdzony, został przez nasz Rząd uznanym.

Z Henry-Chapelle piszą, iż nieszczęsny pożar w dwoch godzinach piękną fabrykę P. Egler i komp. w Dollhain w pyrzynę obrocił. Smutny ten wypadek przeszło 300 ludzi pozbawił zarobku.

Z Drezna d. 20 Stycznia.

Wiadomo iest powszechnie, że Niemieckim poetom nie naylepiey sprzyia szczęście; lecz tą razą fortuna zrobiła wyiątek; ieden z naycelnieyszych naszych autorów, wygrał, iak głoszą, na ostatniey Berlińskiey lotteryi 80,000 tal: — Na przyszłą wiosnę spodziewamy się tu wielu gości; naięto tu iuż wiele mieszkań tak w mieście, iako i w okolicznych wsiach dla cudzoziemców, którzy częścią używać chcą łaźni Struwa, częścią widzieć piękności natury powabnych naszych okolic. Liczba osiadaiących tu na zawsze cudzoziemców, pomnaża się co rok. W tych czasach zagraniczny kupiec kupił leżący między Nowem miastem i łazinkami Linka nad Elbą leżący ogrod. — W czynney Arnolda xięgarni, która na każdym iarmarku Lipskiem odznacza się nowemi artykułami swego druku, wyszła teraz gornicza mappa Freyberga i iego okolic przez Friesleoena zrobiona. — Znany z wielu pięknych poezyy Kupiec Gerhard w Lipsku, mianowany został Xiążęco-Sasko-Meinungen Radcą poselstwa.

Z Frankfortu d. 18 Stycznia.

Przybył tu mianowany w mieysce Barona Pechlin Sekretarzem Kr. Duńskiego poselstwa przy Seymie związku Niemieckiego, P. Tyge Rothe Stampe.

Tayny Skarbowy Radca Rothschild odiechał ztąd do Kassel.

Przybył tu Ces. Austryiacki tayny Radca Baron Carnea Steffaneo.

J. Królewska Wysokość Xże Fryderyk Gustaw Pruski (brat N. Króla Pruskiego) przybył d. 13 b. m. w nayści-

śleyszym inkognito pod nazwiskiem Hr. Jngenheim do Minchen, gdzie myśli czas nieiaki zabawić.

Wielki Xiąże Hesko - Darmstadtski dał w tych dniach wielki dowód szacunku swego dla nauk Uniwersytetowi w Giesen. Wystawione tam przed kilku laty nowe koszary przeznaczył dla tego Uniwersytetu. Zawieraią one w trzech piętrach 48 wielkich pokoiów, 16 po bokach, a 20 pomnieyszych w środku. Obok głownego gmachu znayduią się na rogach 4 poboczne budynki. Położenie ich iest nader powabne. Uniwersytet, który wzniósł się znacznie od kilku lat, będzie mógł przez ten dar w wewnętrznem swoim urządzeniu zrównać się z Uniwersytetami Niemieckiemi pierwszego rzędu.

Podług pism Szwaycarskich utworzenie nowego biskupstwa w St. Gallen (dawniey opactwa) potwierdzone iest Bullą Papiezką.

Z Kopenhagi d. 16 Stycznia.

Dzisieysza Gazeta Stanu donosi o mianowaniu Hr. Blome Naczelnikiem wydziału spraw zagranicznych i taynym Ministrem Stanu, tudzież mianowaniu trzech nowych Ministrow Stanu, Prezesa Szleswicko - Holsztynsko - Lauenburgskiey Kancellaryi Hr. Moltke, Prezesa głowney izby celney i handlowey, P. Sehestadt, i P. taynego Radcę Malting. Wdowie zaś zmarłego Ministra spr. w zagranicznych Rosenkrantz wyznaczył J. K. M. 2000 tal. roczniey pensyi.

Z Sztokólmu d. 16 Stycznia.

D. 12 b. m. N. Królowa i Królewic Następca tronu z swoią małżonką znaydowali się na zgromadzeniu orderu Jnnocencyi, podczas którego zaprowadzony został nowy Wielki Mistrz, Baron Akerhielm. Po uroczystem oddaniu Królewicowey Następczyny znaków tego orderu, otworzyli Królewicowa z Wielkim Mistrzem, a Królewic z Panią Arfvidson świetny bal.

Słychać, iż Królewic Następca tronu w Marcu ieszcze wyiedzie do Norwegii.

Były Marszałek Seymu, Hr. Geer, wyiechał do żelazney swey huty w Löfsta, gdzie przez całą zabawi zimę.

Hr. Engeström przedsięwezmie w Czerwcu podróż do Polski.

Kawaler Moreno pozostanie tu iako Poseł Hiszpański.

W ostatnim kwartale r. z. przebyło przez Sund 251 Szwedzkich okrętów.

W nocy z d. 13 na 14 i przez cały ten dzień była tu tak okropna burza, iakiey ieszcze nikt z żyiących nie pamięta, osobliwie między godziną 4 i 7 z rana. W mieście poczyniła w gmachach, mostach, okrętach znaczne szkody. Wieże kościołow Rittersholm i Niemieckiego chwiały się tak mocno, iż kołysanie ich widzieć można było. Zresztą mamy tu ciągle łagodne powietrze, a temu zwykły zawsze na północy towarzyszyć burze; iednak nie tak potężne, iak była ostatnia. Mówią, iż w kopalniach w Sala i Fahlun nadzwyczayne iest ciepło.

UWIADOMIENIE.

Podpisany okazuiąc od początku miesiąca Stycznia r. b. w Krakowie na Stradomiu w Domu P. Ripperta pod Nr. 15. pierwszy oddział swoich *Kosmoram* zupełnie podług natury wystawionych, które Prześwietna Publiczność raczyła łaskawie przyiąć. Teraz zaczyna okazy-

wać drugi oddział tychże *Kosmoram* doniesieniem oznaymionym, i uprasza Prześwietney Publiczności o łaskawe odwiedzania. *J. Blank.*

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek, d. 5 b. m. i r. na benefis Pani Ricardi, daną będzie po raz pierwszy nowa Opera włoska w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Il Maestro di Musica inamorato*, to iest: *Kapelmayster Zakochany*. Rozpocznie widowisko powszechnie ulubiona Komedya oryginalna w 3 aktach, pod nazwiskiem: *Spanoszony Przybysz*, czyli *Pan Geldhab*.

W Sobotę zaś d. 7 Lutego daną będzie po 2gi raz nigdy tu niewidziana Wielka Czarodzieyska Opera z włoskiego przetłomaczona z muzyką sławnego kompozytora Ferdynanda Paer Nadwornego Kapelmaystra byłego Cesarza Napoleona w 2 obszernych aktach, pod nazwiskiem: *Żony zaczarowane*, czyli *Czarnoxiężnik Dobroczynny*; która w przeszły Poniedziałek dla nagłey słabości P. Fiszer odegrana bydź nie mogła.

W Niedzielę *Balem Maskowym* karnawał rozpoczęty zostanie. Dla ułatwienia tego rodzaiu zabawy, która przy zachowaniu przyzwoitey skromności, iest w pierwszych Europy Miastach dla wszystkich Stanów Obywateli, przyiemnym połączeniem. Dyrekcya Teatralna bilety Redutowe w dzień Reprezentacyi Sobotniey na Niedzielną następuiącą Redutę służące, dla Parterowych i Balkonowych Widzów, po Zł. 2 gr. 5 w Kassie Teatralney offiaruie. — Cena Biletu Redutowego Złpol. 3 gr. 5.

Dnia 3 Lutego 1824 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	9	15	9	—	8	15	8	—
— *Zyta*	6	15	6	—	5	15	—	—
— *Jęczmienia*	5	15	4	24	3	15	—	—
— *Owsa*	3	18	3	15	—	—	—	—
— *Jagieł*	18	—	17	—	16	—	14	—
— *Grochu*	7	—	6	15	6	—	—	—
— *Rzepaku*	19	—	18	—	17	—	—	—

W Gdańsku dnia 23 Stycznia.

Łaszt 3 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	160	do	210.
Żyta	—	—	100	—	110.
Jęczmienia	—	—	80	—	86.
Owsa	—	—	60	—	66
Grochu	—	—	110	—	120.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 71 Ciągnieniu dnia 4 Lutego r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

6. 61. 65 38. 21.

Przyszłe 72 Ciągnienie dnia 11 Lutego r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Fabrykant świeżo do tey stolicy przybyły, po dokładney probie przez W. Markowskiego Professora Chemii w Uniwers: Krakow: uzyskawszy od Zwierzchności pozwolenie, ma zaszczyt uwiadomić, iż za mierną cenę przedaie w szklanych słoykach wcale nowego wynalazku Szuwaks, za którego dobroć i skutki ręczy; iest on robiony z tłustości, wcale skórze obuwia nieszkodzi i daie glans nayczystszy. Ma oraz przez siebie robione Mydło natychmiast wyciągaiące wszelkie plamy i tłustości z sukna, kaźmirku, i t. p. tak, iż żadnego znaku nie zostanie, o czem dokładniey drukowane doniesienie obiaśni. Zapewnia, iż każdy kupuiący to oboie, zadowolnionym zostanie. Ktoby sobie życzył przepisu takowego Szuwaksu, może go nabydź za umiarkowaną cenę. Mieszka na Stradomiu pod Nrem 1.

P. Goldszmit.

Eleonora z Dębowskich Wodzicka mieszkaiąca na ulicy S. Anny pod Nr. 305 uwiadomia wszystkich Kupców różnego wyznania i rozmaity handel prowadzących, równie iako i Rzemieślników, tudzież Piekarzy, Rzeźników, Rybaków, &c. iż wszystko płaci zawsze gotowemi pieniądzmi, a przeto żaden dług na reiestr brany, nie będzie od niey przyięty, i to co rok Gazetami obwieszcza. — W Krakowie d. 24 Stycznia 1824.